

Opmandskendelse

i faglig voldgiftssag FV 2019.0013

Dansk Metal og Blik- og Rørarbejderforbundet

(advokat Dennis Schnell-Lauritzen)

mod

Tekniq

for

Kemp & Lauritzen A/S, Strevelinsvej 22, 7000 Fredericia

(advokat Kim Koch)

1. Uoverensstemmelsen og parternes påstande.

Sagen vedrører en uenighed om, hvorvidt der skal betales tillæg efter VVS-overenskomstens pkt. 23 (rejsearbejde uden overnatning - såkaldte zonepenge).

Klager har nedlagt følgende påstande:

Principal: Indklagede, Kemp & Lauritzen A/S, skal anerkende, at der skal betales zonepenge for arbejde, der udføres ved Shell Raffinaderiet i Fredericia (Egeskovvej 265 i Fredericia) af medarbejdere ansat ved virksomhedens adresse på Strevelinsvej 22 i Fredericia.

Tekniq skal anerkende, at det af overenskomtparterne i fællesskab udviklede afstandsmålerprogram, jf. VVS-overenskomstens pkt. 23, stk. 8, er det obligatoriske måleprogram til afgørelse af alle spørgsmål vedrørende zonepenge, og at afstandsmålerprogrammet skal anvendes i den udgave, som det har på det tidspunkt, hvor der rejses fagretlig sag om betaling af zonepenge.

Subsidiært: Indklagede, Kemp & Lauritzen A/S og Tekniq, skal anerkende, at afstands-målingen mellem Kemp & Lauritzen A/S' afdeling på Strevelinsvej 22 i Fredericia og Shell Raffinaderiet i Fredericia (Egeskovsvej 265) skal måles med udgangspunkt i midten af arbejdsstedets matrikelnummer, jf. VVS-overenskomstens pkt. 23. stk. 12, 2. pkt.

Den subsidiære påstand må tages til følge såfremt den faglige voldgiftsret måtte vurdere, at parternes afstandsmålingssystem ikke – som anført i overenskomstens pkt. 23 – skal lægges til grund.

Indklagede har nedlagt følgende påstande:

Principalt: Frifindelse.

Subsidiært: Frifindelse mod betaling af zonepenge fra den 24. november 2018 til den 19. marts 2019.

Mere subsidiært: Frifindelse mod betaling af zonepenge fra den 24. november 2019.

2. Sagens behandling.

Til behandling af sagen er etableret en faglig voldgiftsret med næstformand Stig Søllested, Blik- og Rørarbejderforbundet, og faglig sekretær Michael Jensen, Dansk Metal, som medlemmer udpeget af klager og med underdirektør Thorkild Bang og konsulent Susanne Højgaard Mens, begge Tekniq Arbejdsgiverne, som medlemmer udpeget af indklagede og med undertegnede højesteretsdommer Jon Stokholm som formand og opmand.

Sagen blev forhandlet den 10. april 2019.

Der blev afgivet vidneforklaring af sektionschef A, Kemp & Lauritzen A/S.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden.

Parterne er enige om, at det kan ske ved kendelse uden fuldstændig sagsfremstilling, gengivelse af den afgivne forklaring og parternes argumentation.

3. Den konkrete sag.

Sagen er rejst i fællesskab mellem Dansk Metal og Blik- og Rørarbejderforbundet, da begge forbund har en VVS-overenskomst med Tekniq, som er indholdsmæssigt identiske. Den foreliggende sag er omfattet af Dansk Metals overenskomst.

Overenskomstparterne har aftalt, at der skal betales zonepenge, hvis medarbejderen har en transportvej på over 7 km fra virksomhedens adresse, hvis medarbejderne er antaget til en virksomhedsadresse som ansættelsessted. Disse regler indeholdes i overenskomstens pkt. 23, der er sålydende:

"B - Afregning fra medarbejderens bopæl

...

Stk. 5: Arbejde inden for en grænse på 7 km

Ved arbejder, der udføres inden for en afstand af 7 km fra virksomhedens adresse A/eller medarbejderens bopæl B, betales intet tillæg for rejsearbejde.

Stk. 6: Arbejde uden for en grænse på 7 km

Ved arbejde af mere end 1 arbejdsdags varighed, der udføres uden for en afstand af 7 km fra virksomhedens adresse A/eller medarbejderens bopæl B, betales til dækning af vejtid og befordring de anførte beløb.

Ved arbejder af mere end 1 arbejdsdags varighed eller derunder, som udføres uden for 7 km's afstand fra virksomhedens værkstedsadresse, betales intet tillæg for rejsearbejde. Der betales normal timebetaling samt eventuelt overtidstillæg for medgæet transporttid samt kørselsgodtgørelse.

...

Stk. 8: Måling af afstand i luftlinie

Vejlængder måles i luftlinie.

Måling af afstand i luftlinie sker ved anvendelse af det særlige edb-måleprogram, der er udgivet af overenskomstparterne.

Hvor vejføring bevirk, at den nærmeste vej fra virksomheden A/eller medarbejderens bopæl B til arbejdsstedet forøges med mere end 25% i forhold til luftlinien, måles afstanden i luftlinie mellem virksomheden A eller medarbejderens bopæl B og arbejdsstedet via et mellemliggende punkt på den nærmeste vejføring.

...

Stk. 12: Anvendelse af måleprogram

Forudsætningen for at anvende det særlige måleprogram er, at de to punkter for beregning af tillæg for rejsearbejde har en postadresse, der forefindes i programmet. Hvor det ikke lader sig gøre at finde et arbejdsstedets postadresse i programmet, er det midten af arbejdsstedets matrikelnummer, der er gældende. Hvis der er tale om en ledningsarbejder eller andre opgaver, hvor arbejdsstedet ikke refererer til et konkret matrikelnummer, måles der fra skurvognens placering."

Sagen omhandler medarbejdere ansat hos Kemp & Lauritzen, Fredericia, der udfører permanent arbejde på Shell Raffinaderiet i Fredericia. Kemp & Lauritzen flyttede i 2014 fra den hidtidige adresse på Snaremossevej i Fredericia til den nuværende adresse på Strevelinsvej 22 i Fredericia. Medarbejderne har siden haft ansættelsessted på adressen Strevelinsvej 22, Fredericia. Medarbejderne udfører langt størstedelen af deres arbejde på Shell Raffinaderiet i Fredericia, der ligger på Egeskovvej 265 i Fredericia. I 2018 opstod der diskussion om, hvorvidt der skulle betales zonepenge til medarbejderne, da en afstandsmåling viste, at der var 7,050 km fra virksomhedens adresse til arbejdspladsen. Virksomheden rejste spørgsmålet over for tillidsrepræsentanten. Afstandsmålingen var sket med det edb-program, som overenskomstparterne har stillet til rådighed for sådanne beregninger, og som blev taget i brug i sommeren 2015.

Der blev derpå afholdt lokal forhandling den 24. september 2018, hvor medarbejdersiden stillede krav om, at der skulle betales zonepenge til alle medarbejdere, som arbejder på Shell Raffinaderiet, og at dette skulle gælde fra 2014, hvor flytningen fandt sted. Af referatet af den lokale forhandling fremgår blandt andet:

"Virksomhedens påstand og oplysninger:

I forbindelse med flytning af K&L's afdeling i Fredericia i 2014 blev det kontrolleret i den daværende Krak-afstandsberegner, at afstanden til Shell Raffinaderiet ikke oversteg 7 km. Vi har nu - i 2018 - konstateret, at den nye Google-afstandsberegner, som blev taget i brug i juli 2015, åbenbart anvender nogle andre fix-punkter til beregningen, og at den derfor måler afstanden til 7,050 km. Vi har fra TEKNIQ fået oplyst, at der ikke har været tilsigtet ændringer i retten til zonepenge i forbindelse med udskiftning af afstandsberegneren, og vi kan derfor ikke anerkende, at der skal betales zonepenge til Egeskovvej 265. Da der heller ikke på noget tidspunkt, er påført zonepenge på medarbejdernes timesedler, kan vi ikke anerkende kravene. For at undgå yderligere problemer omkring arbejdet på Shell, foreslår K&L, at der indgås en lokalaftale, som fastslår, at der ikke betales zonepenge for arbejde på Shell Raffinaderiet. "

Der blev senere afholdt mæglings- og organisationsmøde, uden at parternes synspunkter ændrede sig.

Overenskomstparternes afstandsberegner viste i september 2018 en afstand fra Strevelinsvej 22 til Egeskovvej 265 i Fredericia på 7,05 km. Den 21. november 2018 viste afstandsberegneren denne afstand til 7,0 km. Den 20. december 2018 viste afstandsberegneren denne afstand til 6,99 km. 10. april 2019 viste afstandsberegneren denne afstand til 6,94 km.

Den 4. juli 2015 introducerede Blik- og Rørarbejderforbundet den nye afstandsberegner på sin hjemmeside således:

"Ny og bedre afstandsberegner

En ny og mere brugervenlig afstandsberegner er nu klar på forbundets hjemmeside.

Siden Krak i maj lukkede den tidligere afstandsberegner har Blik- og Rørarbejderforbundet og arbejdsgiverne i Tekniq arbejdet på højtryk for at etablere en ny løsning.

Og den nye og forbedrede løsning er nu klar. Udover at beregne afstanden, udregner den nye afstandsberegner også, det aktuelle timetillæg ved rejsearbejde, efter indtastning af oplysninger om adresse og køretøj.

Den nye afstandsberegner kan desuden let tilgås fra både fra PC, tablets og smart-phone.

Prøv den nye afstandsberegner på www.blikroer.dk/afstand"

13. juli 2015 introducerede Tekniq den nye afstandsberegner på sin hjemmeside således:

"Brug den nye afstandsberegner

Blik og Rør har i samarbejde med TEKNIQ lavet et nyt program til afstandsberregning. Programmet erstatter den tidligere KRAK-beregner.

Nu er det igen nemt at beregne, hvor lang afstanden er fra virksomhedens eller medarbejderens adresse til det sted, hvor arbejdet skal udføres.

Efter at KRAKs service blev nedlagt, har Blik og Rør og TEKNIQ arbejdet sammen om at udvikle et nyt program. Programmet måler afstanden i luftlinje, så du kan beregne den præcise sats for rejsearbejde.

Find afstandsberegneren her"

Det er oplyst, at parternes måleprogram er baseret på "Google Maps". I dette program er sket ændring i udgangspunktet for afstandsmålingen på Egeskovvej 265, der er en større ejendom. Det er oplyst, at udgangspunktet den 21. november 2018 var flyttet fra den nordlige side af ejendommen til den bygning beliggende syd for Egeskovvej. Senere er målepunktet flyttet til bagsiden af en større bygning. Disse flytninger bevirker ændringer i afstandsmålingen. Parterne har oplyst, at Google jævnligt justerer adressepunkter. Parterne var ikke opmærksomme herpå, da de besluttede at anvende dette afstandsprogram.

4. Parternes argumentation

Klager har gjort gældende, at overenskomsten må forstås sådan, at det af parterne udviklede edb-system skal anvendes i den udgave/form, som det har på det tidspunkt, hvor en konkret tvist om zonepenge opstår. Det må anses for ubestridt, at der faktisk efter parternes edb-afstandsmålingsprogram er krav på zonepenge for arbejde udført på Shell Raffinaderiet. Lokalforhandlingen bekræftede, at den nye Google afstandsberegner måler afstanden til 7,050 km. Kemp & Lauritzen skal derfor betale zonepenge for arbejde, der er udført i tiden fra flytningen til den aktuelle adresse, hvor den faktiske afstand ikke kan have ændret sig. Tekniq skal anerkende, at parternes aktuelle system er det obligatoriske afstandsmålersystem, som skal anvendes til afgørelse af alle tvivlsspørgsmål vedrørende zonepenge.

Indklagede har gjort gældende, at der ikke er grundlag for et krav på zonepenge i sagen, da den relevante afstand er under 7 km. Det bestrides, at måleprogrammets resultat på tidspunktet for tvisten skal lægges til grund som beregningsgrundlag. Indklagede har foretaget kontrolmålinger med data fra Danmarks Adresser og Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, der viser, at afstanden er mindre end 7 km. Måleprogrammet er ikke et pålideligt redskab, hvorfor der skal ske frifindelse for klagerens påstand om, at det alene kan være det i overenskomsten beskrevne måleprogram, og alene dets udvisende på tidspunktet for sagens rejsning fra lønmodtagersiden, der har retsvirkning i sagen. Den faglige voldgift må søge svaret i sikre data og måleværktøjer fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering i sammenhæng med oplysningerne fra Danmarks Adresser, der ubetinget fastslår, at betingelserne for at betale zonepenge ikke er til stede i sagen. Der kan under ingen omstændigheder kræves zonepenge forud for tidspunktet for rejsning af sagen. Pligten til at betale zonepenge må i hvert ophøre den 19. marts 2019, hvor Tekniq har dokumenteret, at der – igen – var kortere end 7 km fra virksomhedens adresse til arbejdsstedet.

Opmandens begrundelse og resultat.

Ifølge overenskomsten sker måling af afstand til betaling af zonepenge i luftlinje ved anvendelse af det særlige edb-måleprogram, der er udgivet af overenskomstparterne. Der kan derfor ikke lægges vægt på andre målinger eller beregningsmetoder. Efter overenskomsten må afstandsberegningen og dermed beregningen af, om medarbejderen er berettiget til zonepenge, i princippet ske for hver arbejdsdag. Dette får som regel ikke betydning, idet afstandsmålepunkterne og afstanden normalt er uændret hen over tid. Men det får betydning i en sag som den foreliggende, når afstandsmålepunkterne og afstandsmålingen over tid bevæger sig under og over grænseværdien på 7 km.

Har parterne i det daglige arbejde i praksis en fælles opfattelse af, om en given afstand til arbejdsstedet er over eller under 7 km, må denne praksis lægges til grund, så længe ingen af parterne har anfægtet målingens relevans. Anfægter en part berettiget med udgangspunkt i afstandsregneren en hidtidig praksis, må afstandsregneren herefter lægges til grund, indtil den atter anfægtes.

Arbejdsgiveren bekræftede under den lokale forhandling den 24. september 2016, at afstanden fra Strevelinsvej 22 til Shell Raffinaderiet ifølge afstandsregneren er 7,050 km. Denne afstand må derfor lægges til grund for perioden til den 19. marts 2019, hvor arbejdsgiveren siden har dokumenteret, at der – igen – er under 7 km fra virksomhedens adresse til arbejdsstedet.

På denne baggrund må jeg give indklagede medhold i den subsidiære påstand.

Der er ikke grundlag for at anvende overenskomstens pkt. 23, stk. 12, 2. pkt., da det lader sig gøre at finde arbejdsstedets postadresse i programmet.

Thi bestemmes:

Indklagede, Kemp & Lauritzen A/S, skal anerkende at betale zonepenge fra den 24. november 2018 til den 19. marts 2019.

I øvrigt frifindes indklagede.

Hver part skal betale egne omkostninger og betale halvdelen af opmandens honorar.

København, den 16. april 2019.

Jon Stokholm